

Vergaderjaar 2007–2008

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

BP herdruk¹

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 juli 2008

In haar vergadering van 3 juni 2008 heeft de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit² gesproken over het Voorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 423/2004 wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93 (COM(2008) 162 def.) en het bijbehorende BNC-fiche van de regering³.

De commissie heeft naar aanleiding daarvan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 25 juni 2008 een brief gezonden.

De minister heeft daarop bij brief van 11 juli 2008 gereageerd.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het aldus gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer

¹ I.v.m. wijziging in voetnoot 3.

² Samenstelling:

Schuurman (CU), (voorzitter), Holdijk (SGP), Van der Linden (CDA), Swenker (VVD), Terpstra (CDA), Slagter-Roukema (SP), Westerveld (PvdA), Sylvester (PvdA), Putters (PvdA), Doek (CDA), Eigeman (PvdA), Engels (D66), Slager (SP), Goyert (CDA), Peters (SP), De Boer (CU), Willems (CDA), (vice-voorzitter), Schaap (VVD), Huijbregts-Schiedon (VVD), Laurier (GL), Hermans (VVD), Smaling (SP), Koffeman (PvdD), Böhler (GL), Yildirim (Fractie-Yildirim).

³ Zie ook dossier E080051 op www.europapoort.nl.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Den Haag, 25 juni 2008

In haar vergadering van 3 juni 2008 heeft de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gesproken over het Voorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 423/2004 wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93 (COM(2008) 162 def.) en het bijbehorende BNC-fiche van de regering (zie ook dossier E080051 op www.europapoort.nl). De leden van de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben naar aanleiding hiervan de volgende vragen en opmerkingen.

De fracties in de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennis genomen van het voorstel, ondersteunen het voornemen van de regering om er in de onderhandelingen zorg voor te dragen dat de Nederlandse platvisvloot niet onevenredig wordt getroffen. Daarnaast hebben zij nog enkele vragen.

In de eerste plaats zouden deze leden met betrekking tot de samenvatting van het voorstel naast de mededeling hoe het voorstel tot stand is gekomen, ook graag de argumenten van de regering kennen waarom de oude regeling niet (meer) voldoet en wat dan wel de voordelen zijn van het (weer) nationaal verdelen van de visserij-inspanningen voor het herstel van de totale kabeljauwstand in de genoemde wateren. Ook zouden zij graag een nadere toelichting ontvangen op wat de kennelijk aan het voorstel ten grondslag liggende «ecosysteembenadering» inhoudt.

De commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ondersteunt graag de versterking van het herstelplan voor de kabeljauw op de Noordzee en omliggende wateren, maar als de gevolgen ervan voor de Nederlandse platvisvloot zo groot zijn als de regering stelt, dan is de vraag in hoeverre dit plan (waarbij we terugkeren naar een aanpak per lidstaat) kan voorkomen dat Nederlandse schepen elders aanlanden en hun vangst afzetten. Daarnaast vragen zij zich af in hoeverre de niet EU-landen Noorwegen en IJsland, waar de kabeljauwvisserij zeer belangrijk is, zijn betrokken bij dit herstelplan.

Waar volgens de nieuwe regeling alle lidstaten een eigen methode voor de verdeling van de visserij-inspanningen moeten vaststellen, maar het uiteindelijk gaat om de verbetering van de kabeljauwstand op internationale wateren, is het van belang te weten hoe en waar de coördinatie van de vangstgegevens is geregeld en of en hoe er sprake is van een centraal Europees toezicht op de naleving door de betrokken staten. De leden van de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ontvangen hierover graag een nadere toelichting van de regering.

De leden van de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zouden voorts graag vernemen waarop de twijfels van de regering berusten over de uitvoerbaarheid van het nieuwe systeem. Ook vernemen zij graag wat de gevolgen zijn indien zou blijken dat bepaalde aspecten inderdaad onuitvoerbaar zijn.

Kan de regering tot slot aannemelijk maken dat vissers die door de nieuwe regelgeving getroffen worden, ter compensatie van de vangstderiving niet uitwijken naar wateren, waar vissers uit ontwikkelingslanden tot nu toe vissen, tenzij daartoe door deze landen verzocht.

De leden van de commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien de antwoorden op de gestelde vragen met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
E. Schuurman

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2008

Naar aanleiding van uw bovenvermelde brief over het voorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 423/2004 wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93 (COM(2008) 162 def.) deel ik u het volgende mede.

Uit uw brief heb ik een zevental vragen gedestilleerd:

1

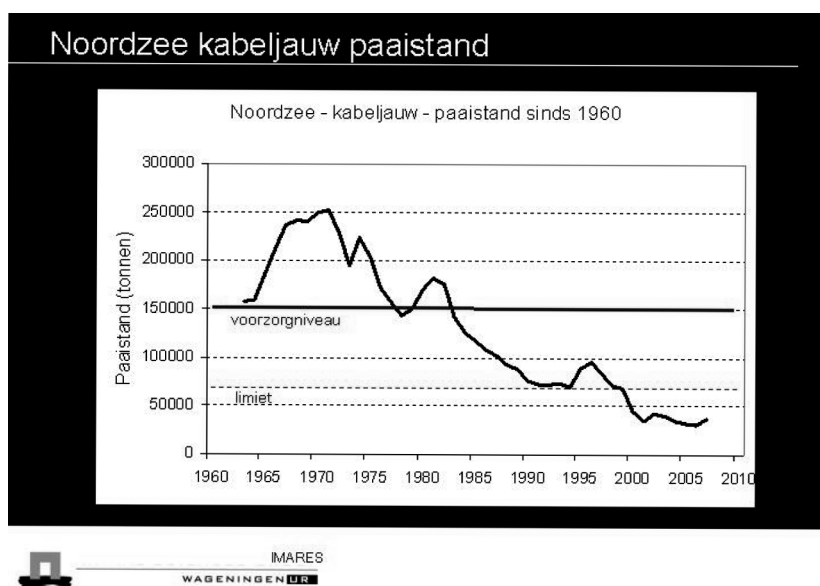
Wat zijn de argumenten van de regering om te concluderen dat de oude regeling niet (meer) voldoet?

Het vigerende herstelplan voor de kabeljauw (Verordening (EG) nr. 423/2004) dateert van 2004. Dit werd toentertijd ingesteld omdat het paaibestand (volwassen vis) zich al enkele jaren onder het biologisch minimum (of «limiet») bevond. Dit is het niveau waaronder de kans op herstel bijzonder klein wordt geacht en waarvan de internationale biologen adviseren om dit te vermijden. Sinds het in werking treden van het herstelplan is de toestand van de meeste Europese kabeljauwbestanden niet veel verbeterd en zitten de bestanden nog steeds onder het biologisch minimum (zie figuur). De Noordzeekabeljauw is hierop een uitzondering, het bestand laat enig herstel zien en zit nu boven het biologisch minimum.

Naast de lage paaistand constateren de biologen dat de visserijdruk te hoog is. De visserijdruk wordt uitgedrukt in visserijsterfte (afgekort met «F») en is een maat voor het deel van het bestand dat wordt bevestigd in een jaar. Deze is al sinds 1970 boven het door de EU geaccepteerde niveau, hetgeen betekent dat de visserij te intensief is. De laatste jaren treedt hier verbetering op.

De Europese Commissie heeft de situatie en mogelijke oplossingen besproken met de visserijsector en maatschappelijke organisaties in de Regionale Advies Raad voor de Noordzee (North Sea RAC) en met wetenschappers van ICES en de wetenschappelijke adviesraad voor technische en wetenschappelijke aangelegenheden. Zij ondersteunen de conclusie.

Figuur 1. Omvang van het paaibestand sinds 1960. Data van International Council for the Exploration of the Sea en IMARES 2008.



2

Wat zijn de voordelen van het (weer) nationaal verdelen van visserij-inspanning?

Het knelpunt met het communautair regelen van de verdeling van de visserij-inspanning is dat het rigide en gecompliceerde regelingen oplevert. Tot nu toe wordt de visserij-inspanning, in de vorm van zeedagen, toebedeeld aan vaartuigen. Een vast aantal zeedagen per vaartuig, afhankelijk van het vistuigtype waarmee gevist wordt. Om de visserij-inspanning beheerbaar te houden, zijn de mogelijkheden voor het uitwisselen van zeedagen tussen vaartuigen beperkt door strenge regels. Afwijken van de communautaire verdeling gaat in veel gevallen gepaard met administratieve lasten en lange goedkeuringsprocedures.

In het nieuwe voorstel krijgt de lidstaat een totale hoeveelheid visserij-inspanning toegewezen, uitgedrukt in kiloWatt-dagen. Het voordeel daarvan is dat Nederland nu bij de verdeling, indien nodig, zelf rekening kan houden met de grootte van het quotum van een vaartuig. Het nationaal verdelen van de visserij-inspanning blijft nog steeds gebonden aan strenge regels, maar biedt het voordeel de verdeling van de visserij-inspanning beter te kunnen afstemmen op de nationale omstandigheden en behoeften.

3

Dit plan is gebaseerd op de ecosysteembenadering, wat houdt dat in?

In de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de rol van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) bij de implementatie van een ecosysteembenadering van het beheer van de zeeën (COM(2008) 187), schetst de Europese Commissie haar visie op de ecosysteembenadering en presenteert een aantal acties om dit te verwezenlijken. In de mededeling wordt een aantal activiteiten aangekondigd, waarvan de volgende relevant voor het herstel van kabeljauw:

- a. Reductie van te hoge visserijdruk op bestanden en kwetsbare delen

van het ecosysteem. De door de Commissie voorgestelde nieuwe doelstelling van het kabeljauwherstelplan richt zich in eerste instantie op reductie van de visserijsterfte (F0,4).

- b. Doel is om alle bestanden in 2015 te beheren volgens maximaal duurzame opbrengst (of in het engels «Maximum Sustainable Yield» – MSY). Dit betekent een vangstniveau waarbij de opbrengst per geleverde inspanning het hoogst is. Deze afspraak vloeit voort uit de World Summit on Sustainable Development in Johannesburg 2002. In het voorstel van de Europese Commissie voor het kabeljauw herstelplan is het uiteindelijke doel om MSY te bereiken.
- c. Meerjarenplannen voor het herstel c.q. beheer van visbestanden. In het GVB 2002 is vastgelegd dat steeds meer visserijen gereguleerd zouden moeten worden met meerjarenplannen. Voorrang zou gegeven moeten worden aan bestanden die zich buiten veilig biologische grenzen bevinden. Het herstelplan voor de kabeljauw is zo'n meerjarenplan.
- d. Rekening houden met ecologie, economie en sociale aspecten. De meerjarenplannen geven regels voor het vaststellen van de jaarlijkse vangstmogelijkheden. Afhankelijk van het bestand wordt er naar gestreefd om de doelstellingen stapsgewijs te halen. Dit komt de stabiliteit voor de sector ten goede.

4

In hoeverre zijn niet EU-landen als Noorwegen en IJsland betrokken bij het herstelplan?

Het kabeljauwbestand in de Noordzee wordt gezamenlijk beheerd door Noorwegen en de Europese Unie. De Commissie voert in 2008 gesprekken met Noorwegen over het herstelplan van de EU. Het doel is om hier in het najaar een akkoord over te bereiken. Dat is vóór de onderhandelingen met Noorwegen aanvangen in november 2008 over de vangstmogelijkheden voor 2009. Het jaarlijkse akkoord met Noorwegen omvat een herstelplan voor kabeljauw in de Noordzee. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze het komende najaar bekeken zal worden in het licht van het EU-plan.

5

Hoe vindt de coördinatie plaats van de vangstgegevens en is er sprake van Europees toezicht?

Vissers registreren in logboeken wat, wanneer en waar ze hebben gevangen. Ook worden de aanlandingen geregistreerd. De Algemene Inspectiedienst controleert deze gegevens en houdt toezicht op zee, in de havens van aanlanding en bij de veilingen. De gegevens worden elektronisch opgeslagen en naar de Europese Commissie gestuurd. De controles op de herstelplannen voert de AID uit, in samenwerking met controle en inspectiediensten van andere Europese landen. Verder is het visserijcontroleagentschap van de Europese Unie een belangrijke partner.

6

Is het nieuwe systeem uitvoerbaar? En indien niet, wat zijn de gevolgen?

Een aantal aspecten van het voorstel leidt tot zorgen van niet alleen de Nederlandse regering, maar ook van andere lidstaten. In het BNC fiche voor het kabeljauw herstelplan (dossier E080051 op www.europapoort.nl), worden de zorgen genoemd. Kort samengevat:

1. De criteria voor de nationale toedeling van visserij-inspanning aan vaartuigen. De in het voorstel genoemde criteria zijn:
 - a. Bevordering van goede visserijpraktijken, inclusief het versterken van de datacollectie, vermindering van discards (teruggooi van vis) en minimaliseren van de impact op jonge vis;

- b. Deelname aan samenwerkingsprogramma's voor het vermijden van onnodige bijvangsten van kabeljauw;
- c. Milieuvriendelijke vaartuigen, inclusief laag brandstofverbruik en lage uitstoot van broeikasgassen;
- d. Proportionaliteit in relatie tot de grootte van de contingenten (individuele quota) van de individuele vissers.

Nederland steunt deze criteria, maar acht het noodzakelijk dat lidstaten voldoende vrijheid krijgen om de nationale toedeling van visserij-inspanning in te richten. Een verplichte toepassing van alle voornoemde criteria zal de nationale verdeling onnodig ingewikkeld en rigide maken en leiden tot een toename van de administratieve lasten.

2. De overdracht van zeedagen. Voor een goede uitvoering van het visserij-inspanningsbeleid is het essentieel dat er op een flexibele en niet bureaucratische wijze zeedagen kunnen worden geruild, daar waar dat verantwoord is. Dit is ook van belang voor het kunnen overstappen naar meer duurzame vistuigen. Het huidige voorstel bevat een procedure die veel te gecompliceerd en tijdrovend is. Nederland heeft reeds een voorstel voor een eenvoudigere systematiek bij de Commissie ingediend.
3. Andere technische punten zoals definities en gekozen referentieperiodes. Nederland is actief betrokken bij dit dossier en zal actieve bijdragen leveren om deze punten verbeterd te krijgen.

7

Kan de regering aannemelijk maken dat vissers niet uitwijken naar ontwikkelingslanden?

De Nederlandse visserij is gericht op de platvisserij. Kabeljauw is slechts een bijvangst. Europees gezien bestaat er voor kabeljauw een aanzienlijke markt. Het is in het belang van de Europese visser om het bestand goed te beheren om reducties in de vangstmogelijkheden op de lange termijn te voorkomen. De mogelijkheden om uit te wijken naar Arctische kabeljauw zijn beperkt. Alternatieven voor de kabeljauw zijn er niet in ontwikkelingslanden. Mochten vissers toch daar (op andere soorten) willen gaan vissen, dan bieden de visserij partnerschapakkoorden met die landen een basis. De vereisten aan schepen en vistuigen verschillen fundamenteel van de behoeften in veel van die landen.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg